

Indicadors de conjuntura econòmica

ÍNDEX DE PREUS DE CONSUM, DE PREUS INDUSTRIALS I DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL

CATALUNYA 2011-2012

	Variació mensual (%)	Variació interanual (%)
Índex de preus de consum ¹	1,4	2,4
Índex de preus industrials ¹	0,0	2,9
Índex de producció industrial	-	-1,3 ²

Font: Idescat i INE.

1) Darrera dada: abril 2012.

2) Variació interanual de la mitjana de l'índex del mes de gener al mes de març (2011-2012).

Indicadors de mercat de treball

ATUR REGISTRAT, CONTRACTES I AFILIACIÓ

CATALUNYA Abril 2012

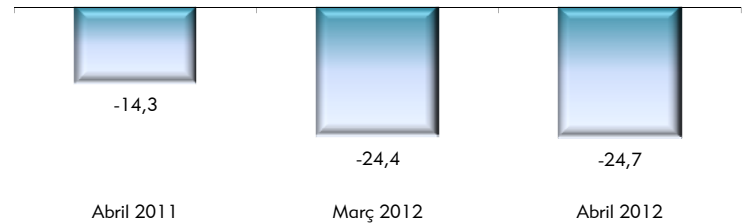
		Var. Interanual (%)
Atur registrat ¹	635.721	5,7
Homes	331.736	5,2
Dones	303.985	6,2
Ctes. indefinits ¹	19.625	-3,3
Homes	10.648	-6,7
Dones	8.979	1,0
Ctes. temporals ¹	134.340	-3,9
Homes	69.093	-5,8
Dones	65.247	-1,7
Afiliació. Total Sistema ²	2.975.405	-3,6

1) Font: Observatori del treball. Departament d'Empresa i Ocupació.

2) Font: Seguretat Social. Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

INDICADOR DE CLIMA INDUSTRIAL

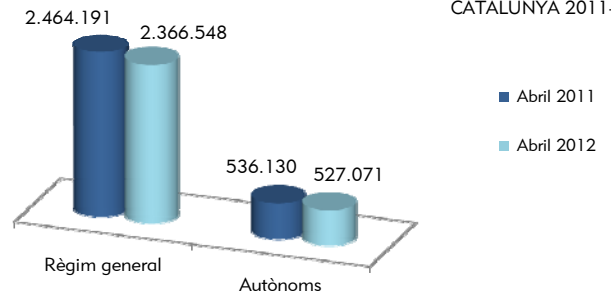
CATALUNYA 2011-2012

Al mes d'abril, l'índex de preus de consum ha pujat l'1,4% respecte del mes anterior, i la inflació interanual ha augmentat fins al 2,4%. L'índex de preus industrials del mes d'abril no ha variat respecte del mes anterior i ha augmentat el 2,9% en termes interanuals. La producció industrial mitjana dels tres primers mesos de l'any ha estat l'1,3% més baixa que la del mateix període de l'any passat. L'indicador de clima industrial del mes d'abril ha empitjorat respecte del de març i del d'ara fa un any.

AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL

CATALUNYA 2011-2012

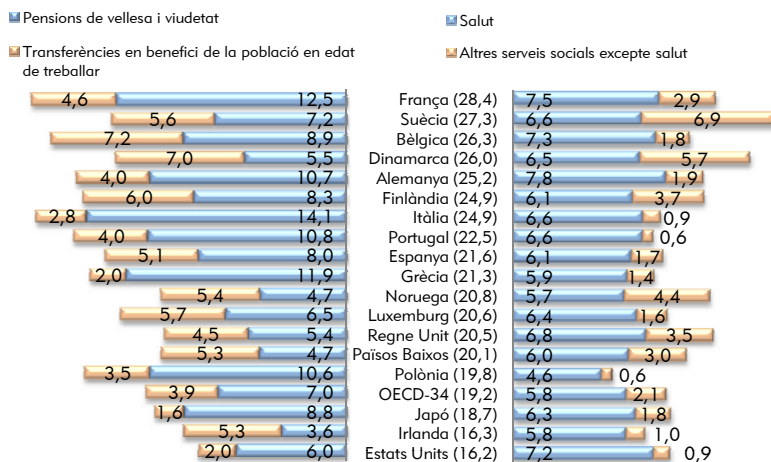

Al mes d'abril els treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social¹ han tingut un decrement del 4% respecte al mes d'abril de l'any anterior. En el mateix període els treballadors afiliats al Règim Especial d'Autònoms han tingut un decrement de l'1,7%.

(1) Exclosos del Règim General el Sistema Especial Agrari i el Sistema Especial de Treballadors de la Llar.

Les polítiques públiques: llast o palanques per a la recuperació econòmica

SECTOR PÚBLIC I DESPESA SOCIAL. CONTEXT INTERNACIONAL, 2007

Unitats: despesa social en percentatge del PIB segons partida.

Font: elaboració pròpia a partir de l'Idescat i de l'INE.

Comptant serveis i transferències, el pes de la despesa social se situa en el 19,2% del PIB de mitjana a l'OCDE i en el 21,6% a Espanya. No obstant això, la majoria dels països europeus se situen per sobre de la mitjana de l'OCDE. En el cas de l'OCDE aproximadament el 60% de la despesa es formula via transferències i el 40% via serveis. A Espanya aquesta proporció és similar tot i que el pes de les transferències se situa lleugerament per sobre. La despesa en termes de PIB en pensions, cobertura dels treballadors i sanitat es troba a Espanya per sobre de la mitjana de la OCDE, mentre que les despeses en altres serveis socials estan per sota.

Aquest tipus d'informació s'ha de prendre amb cautela. Algunes transferències susceptibles d'ésser considerades com a despesa social podrien no estar comptabilitzades en l'estadística anterior. També cal tenir en compte que la incorporació de la prestació d'atur, així com la ponderació respecte del PIB, fan que aquestes ràtios esdevinguin molt dependents del cicle econòmic.

LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES: LLAST O PALANQUES PER A LA RECUPERACIÓ ECONÒMICA

El dimarts 8 de maig, en el marc del cicle de seminaris "Reformes per a la competitivitat" que organitza el CTESC, el doctor Guillem López Casasnovas, catedràtic d'economia de la Universitat Pompeu Fabra, va dur a terme la ponència titulada "Les polítiques públiques: llast o palanques per a la recuperació econòmica". A continuació se'n presenta una síntesi.

La situació de la hisenda pública espanyola és actualment molt delicada: s'està gastant una tercera part més del que s'ingressa; les despeses financeres associades a la càrrega del deute ja suposen entre el 20% i el 25% del pressupost (un import superior a la partida de personal de l'Estat) i, a mesura que incrementa l'endeutament i es renegocia el deute que venç, els costos mitjans dels recursos financers augmenten cada cop més, fruit sobretot del fort càstig que rep Espanya a partir de la prima de risc.

Aquesta situació llasta sobretot l'equilibri intergeneracional, atès que els nostres fills veuran com s'hipotecarà una part considerable dels pressupostos futurs fruit de la càrrega de l'endeutament.

El conflicte intergeneracional no obstant això va més enllà de la qüestió financera i s'arrossega des de l'etapa de creixement anterior. A Espanya, per exemple, s'ha produït un descens de l'ocupació molt intens i el jovent ha estat el col·lectiu més castigat (amb una taxa d'atur juvenil, entre 16 i 24 anys, del 50,1% el primer trimestre d'enguany, que baixa no obstant fins al 36% quan s'amplia la cohort fins als 29 anys). Els ingressos mitjans per trams d'edat han experimentat una millora en les darreres dècades per a les cohorts més madures, però no en la mateixa mesura per als més joves. El risc de pobresa ha baixat també per a les cohorts de més edat, si bé s'ha deteriorat per a les cohorts d'edats centrals. I finalment, les cohorts més joves mostren una elasticitat més elevada de l'atur en relació amb el creixement de l'economia, atès que per cada punt percentual de decreixement del PIB l'atur entre els més joves augmenta el 2,5%, més del doble del que ho fa entre els adults.

Quin ha de ser el paper de la despesa pública en aquesta situació? Per abordar aquesta qüestió primer cal tenir en compte que la traducció de la despesa pública en termes de creixement depèn sobretot del tipus de despesa. Així com el pagament d'interessos és una despesa que lluny de generar creixement futur en detreu, altres despeses com ara la que es realitza en inversió en capital humà genera un guany en eficiència que es tradueix en un creixement futur.

Pel que fa a les polítiques d'educació, existeixen estudis que assenyalen que el nivell d'eficiència, mesurat en taxes de retorn, és superior quan la despesa recau en les fases educatives més primàries, i decau progressivament a mesura que avança l'edat dels alumnes que reben aquesta inversió.

Pel que fa a la sanitat, la despesa depèn tant dels costos com de les quantitats. Per tant, el volum de despesa sanitària s'estructura al voltant de tres grans eixos. D'una banda, depèn del nivell de cobertura poblacional, per bé que aquesta variable té en el nostre cas un recorregut relativament petit. La segona variable que determina el cost

és l'abast dels serveis sanitaris que es cobreixen. En aquest darrer cas la cartera de serveis pot integrar tota la casuística o no. En el cas de la Gran Bretanya, s'ha optat per excloure aquelles intervencions amb un cost excessiu en termes d'eficiència. No obstant això, cal tenir en compte que aquesta darrera solució implica que algunes intervencions sanitàries acabin tenint un copagament del 100%, atès que surten del sistema. Altres sistemes més estesos a Europa, tot i que no són tan durs en aquest aspecte, sí que incorporen un copagament progressivament més elevat en funció del grau d'efectivitat relativa de les intervencions sanitàries amb l'objectiu de fer més sostenible el sistema. Finalment, la darrera dimensió que determina el cost de la factura sanitària és el de la incidència en la seva utilització per part dels ciutadans i els costos unitaris en els quals incorre. En aquest context caldria sobretot contrarestar la forta medicamentització d'algunes dolències cròniques i cercar altres estratègies menys costoses.

No obstant això, la situació actual és complicada i requereix òbviament una reorientació de les polítiques públiques. En aquest sentit destaca "la paradoxa de més sector públic". Per entendre la naturalesa d'aquesta paradoxa cal tenir present que els efectes socialment redistributius de les polítiques socials depenen tant de la manera com gastem els recursos públics, com de la manera que els financem. En molts casos, aquest factor fa que quan universalitzem un servei, sense focalitzar-lo a les capes que realment el necessiten, s'acabi produint una minva en els efectes socialment redistributius d'aquella actuació pública. Per entendre aquest fet cal copsar com pot actuar una ampliació de la cobertura tant des del punt de vista de la despesa com dels ingressos. Des de la perspectiva de les despeses, en els sistemes universalistes, la capacitat redistributiva de les polítiques socials depèn de si les rendes més altes acaben fent un consum relatiu menor del servei o no. D'altra banda, també cal tenir present que l'equitat en l'accés no depèn només de la relació entre cost i cobertura pública que es fa, sinó que finalment també depèn d'altres factors externs al sistema que determinen en darrera instància si la ciutadania acabarà accedint o no al servei.

D'altra banda, i des de la perspectiva dels ingressos, en un context de globalització com l'actual, la tendència que s'observa és la d'ampliar cada cop més la pressió fiscal per la via dels impostos indirectes (en detriment de la imposició directa). Aquest darrer fet fa que moltes vegades l'ampliació de la cobertura acabi introduint una major regressivitat social al sistema.

En aquest sentit, l'universalisme sense límits pot resultar contraproductiu. Per reorientar el sistema, per fer-lo més sostenible i socialment més progressiu, caldria doncs establir uns criteris universals d'elegibilitat a partir de circumstàncies objectives. De la mateixa manera, i en funció de la problemàtica actual, caldrà prioritzar la despesa, i en un context de conflicte intergeneracional com l'actual, el jovent ha de tenir-hi un pes important.

Per a més informació:
<http://www.ctesc.cat/conferencies/index.html>